

اۋىستىننىڭ ەڭكەيىگەن كارىسىنىن ەڭبەكنەگەن بالاسىنا دەيىن كەلىپ كوردى

شىنجاڭ ايتسا ايتقانداي ٰان - ٰبى مەكەنى ەكەن

بارىپ كوپتەگەن ئاغداۋلى ويىن نومرلەرىن كوردىم.

شىنجياڭدىق كوركەمەنرشلەردىڭ اۋمىغا ويىن قويغالى كەلەتتىن ەستىپ ەرەكشە اسەرلەندىم“.
ھاۋاڭ شۋەفاڭ بىلاي دەدى: زەينەتكە شىققاننان كەيىن ٰبى تويىنىڭ رەجىسىەرى مىندەتتىن وتەدىم، قويىلمىدى كورىپ ٰنار الۋ ٰغۇشنى، وسى رەتكى ويىنغا تويىتايى 3 ترەك- تىنى ارنايى باستاپ كەلدىم.

اۋمىندىق كورەرمەن ۋاڭ روچى 1۱ جاستاعى قىزىن ەرتىپ قويىلمىدى تاماشالاعالى كەلدى، ونىڭ ايتۇنىشا، ٰبى ۋيرەنگەن قىزى ححۋا سىلەمنىڭ التىن سىلىەن العان تۇندى «شۋاقشا شومەان ماكتتى» كورۇڭكە كەلگەن ەكەن، “قىزىمنىڭ كاسپىتك ٰبى ارتيستەرنىڭ ويىىنىن كورىپ از بولسا دا ٰنار الۋىن ٰۇمت ەتەمىن“.

قويىلم الاڭىندا ٰئىلىشى شىنجياڭ ٰبىىنىڭ كوپتەگەن ادال جان كۇپەرلەرنىڭ بۇكىل ەلدىڭ جەر- جەرد- نەن كەلگەننى كوردى. جۇحاي قالاسى سلۋاۋياۋي ٰبى ۋيرەمسنىڭ باستىعى ما يۇيچۋا، ٰسوزسىز، بارا- تىن جەردە شىنجياڭ ٰبىين بىلەدى، “ٰبى ۋيرەمسە- نىڭ اتىن ەستىپ- اق شىنجياڭنىڭ ٰان - ٰبىين قانشاما ۋناتتىدىغىمىزدى بىلۇڭە بولادى، ەڭ كوپ بولغان- دا، ۋيرەمنىڭ 300دەن استام مۇشەسى بولدى، اۋمىن- دا شىنجياڭ ٰبىي قويىلمى بولاتتىدىەن ەستىپ، ارنايى كەلىپ وترىمىز“.
كەلەسى ايدا جۇحاي قالالىق بېىشلەر قوعامى مەملەكەتتىڭ ٰماشىراپ جارىسىن ۋىيەداستە- رىپ وتكىزەدى ەكەن، ول وسى رەت قويىلمىدى تا- ماشالاۋ ارقىلى كۇنى بۇزىن قامدانىپ، شىنجياڭنىڭ كاسپىتك بېىشلەرنىڭ كەرەمەتىن بايقاۋدى ٰۇمت ەتتى.

اسەم اۋەن، ادەمى ٰبىي، ٰساندى كىيىم - كەشەك... قويىلم باستالغان زامان كورەرمەندەردى كورىكتى شىنجياڭنىڭ وزگەشە سالت - ساناسىنا، عۇرۇپ - ادەتسە ەلتىپ اكەتتى.
”ٰبىر جارىم ساعاە- تىڭ نىشىندە شاپالاق ٰۇنى تولاستامادى، اسرەسە، جالعىز كىسىلك قول داپ، مەن باستان - اياق ارتىستىڭ رىتىمىنە ىلەسىپ شاپالاق سوقتىم، ويىن ەرەكشە باۋرامدى ەكەن“، - دەدى اۋمىندىق كورەرمەن ما رۇجۇن.

ۇزاق ۋاقىت سىرت جەردە جۇرگەن شىنجياڭدىق جوينەن وسى رەتكى قويىلم السىتا جۇرگەندەردىڭ اتا مەكەنگە دەگەن ساعىنىشى سانالادى.
اۋمىن جاراتلىستىق عىلمىدار داشۋەسىنىڭ وقىتۇشىسى لاڭ بىينىڭ اۋمىنغا قونىستانعانىنا 1۶ جىل بولدى، ٰار جىلى شىنجياڭعا كەلىپ كەزىندە تۇرمىس كەشەرگەن اۋلىن كورىپ قايتۇشى ەدى، “بۇگىن وتباسىمىزداعى 5 جان تولىق كەلدىك، ٰبارىمىز شىنجياڭدىقىمىز، 70كە كەلگەن ۋلكەندەر، ورتا مەكئەپتە وقىپ جاتقان بالام، ٰبارىمىز قويىلمىدى كورگەلى كەلدىك“.

”دۇنيەدە ٰبىرىن - ٰبىرى جاقسى كورگەندەر، شىنايى سۇيگەندەر، قياندا بولسا دا الپ ۋشىپ جەتە- دى، جۇرەكتەرى جالغاسىپ جاتادى“...
قويىلم سوغىندا اۋمىندىق كورەرمەندەرگە قانىق «سەتسە- مەس سۇيسپەنىشلىك» اۋەنى كوتەرلىدى، كوپتەگەن كورەرمەندەر كوزدەرىنە جاسى الپ، قوسلا شىرقا- دى.
”شىنجياڭ مەن اۋمىننىڭ اراسى نەشە مىڭ شاقىرىم شالغاي بولسا دا، وسى ساتتە ٰبىزدىڭ جۇ- رەكتەرىمىز بىرگە سوقتى، - دەدى اۋمىندىق كورەر- مەن لىن دۇڭخۇا.

10 - ايدىڭ 12 - كۇنى سانجى

قالالىق 5 - باسقۇشى مەكتەپنىڭ شىپەكەرى مودەلەن پايدالانىپ

وقۇشلارغا جۇرەك - وپكە قاپىلە. تىن قاپلىنا كەلتىرۋ بىلىمىدەرىن تۇتىنىدۇدە.

□ سۇرەتتى ياك يىن تۇسىرگەن

جانە ونى قولدانۇغا شەبەر بولسى، ۇكىت، يدەبا، ما- دەنىەت قىزمەتتىڭ شىكى قوزعاۋشى كۇشىن اناعۇر- لم ويداعىداي تۇنىداتۇ كەرەك. زاڭمەن باسقارۇ قام- تاماسىزدىەن كۇشەيتىپ، زاڭمەن باسقارۇ ٰناسىلى ار- قىلى ۇكىت، يدەبا، مادەنىەت نىستەرنىڭ داۋمۇن ىل- گەرلەتۇگە اناعۇرلىم ٰمان بەرۇ كەرەك. كادرلار قو- سنى قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ قۇرىپ، ۇكىت، يدەبا، مادەنىەت قىزمەتنىڭ قاپىلەتى مەن دەڭگەيىن ۇزدىك- سىز جوعارىلاتىپ، ساياسىيدا سىلەغان، قاپىلەتى كۇشى، شىندىققا جۇگىنىپ جاڭقالق اشاننى، جەڭسىتى شايقاس جۇرگىزەتىن ۇكىت، يدەبا، مادەنىەت قىزمە- تى قوسىنىن قۇلىشقا تۇلغالاۋ كەرەك.

داڭغىل جولعا تۇتۇسا قارايايىم، ناقتى سىتەتۇ بارىنەن ماڭىزدى. شي جېينىڭ جولداسىتى ۋىيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومپىتەتنىڭ توغىرەگىنە انا- عۇرلىم تەمىز نىتىماقتاسىپ، شي جېينىڭنىڭ مادەنىەت يدەبىاسىن شىكەرلەيى ۋيرەنىپ، دايبەكتىلەندىرىپ، جاڭا مادەنىەت بورىشىن اناعۇرلىم ويداعىداي ارقالاپ، قايراتتانا العا باسىپ، تۇراشلىدىقتان اينى- ماي جاڭقالق اشىپ، نىتىماقتاسا كۇرەس جۇرگە- زىپ، قىزمەتنى تىڭغىلىقتى سىتسەسەك، ٰسوز جوق، سوتسىيالىستىك مادەنىەتتە قۇاتتى ەل قۇرۇدىڭ جاڭا تاراۋىن ۇزدىكىسىز جازىپ، جۇڭخۇا مادەنىەت- نىڭ تىڭ شۇەعلاسىن ۇزدىكىسىز سومداپ، جايپاي سوتسىيالىستىك وسىزاماندىغان مەملەكەت قۇرۇغا، جۇڭخۇا ۋلتىنىڭ ۋلى گۇلدەنۇن جايپاي ىلگەرد- لەتۇگە پارەمەندى يدەيالىق كەپىلدىك، قۇدرەتتى رۇحانى كۇش - قۇات، ٰتىمىدى مادەنىەت شارىت - جاعداين ازىرلەي الامىز.

(شىنجۇا اڭكەتتىڭىنىڭ 10 - ايدىڭ 12 - كۇنى بەيجىڭنە بەرگەن خابارى)

جاڭا سىكەرلىك كورسەتۇ ارقىلى وزەكتى رايوننىڭ دامۇىن ىلگەرلەتىپ،

جاڭا ونىمىدىلىككە قول جەتكىزدىك

— اۋتونومىيالى رايوندىق دامۇ جانە رەفورما كومپىتەتى پارتىيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ ورنىباسار شۇجىي، مەڭگەرۋشى ٰنۋار يىسرالىمىمەن سۇخبارات

جىبەك جولى . قۇزىرلى سۇخبارات

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ٰئىلىشى شى شىين

”جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋد-

نىڭ وزەكتى رايونى بولغان شىنجياڭ 10 جىلدىق نىزدەنىس جاساۋ امالياتى ارقىلى ’ٰبىر پورت، ەكى رايون، بەس ۋلكەن ورتا- لىق، شەكارا وتكەلى ەكونوميكالىق بەلدەۋى‘ قۇرىلىسىن ىلگەرلەتىپ، ۇزدىكىسىز تىڭ ىلگە- رىلەۋشىلىككە، تىڭ ونىمىدىلىككە قول جەتكىز- دى“، - دەدى 10 - ايدىڭ 12 - كۇنى اۋتو- نوميالى رايوندىق دامۇ جانە رەفورما كومپتە- تى پارتىيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ ورنىباسار شۇجىي، مەڭگەرۋشى ٰنۋار يىسرالىم ٰئىلىشە- نىڭ ارناۋلى سۇخبارتىن قاپىلداغاندا.

ۇلاستىرۇ، تۇتاستىرۇ — ”ٰبىر بەلدەۋ، ٰبىر جولىدى“ جالغاستىرۇدىڭ نەگىزى، ال قۇرىلمىلاردى جالغاستىرۇ بولسا ”ٰبىر بەلدەۋ، ٰبىر جول“ قۇرىلىسىنىڭ كۇرە تامە- رى. ٰنۋار يىسرالىم بىلاي دەپ تانىستىردى: كوپ ارنانى قاتار جۇرگىزۇگە، تەڭ ىلگەرد- لەتۇگە تاباندى بولسى، شىنجياڭ ٰمرى نەگىز- دىك قۇرىلمىلاردى ۇلاستىرۇدى، تۇتاستىرۇ- دى باز كۇشپەن ىلگەرلەتىپ، تاس جول، تەمىر جول، اۋياتسىيا، جاباز بايلىانسى، قۇبىر تورابى ”بەستى ٰبىر تۇلعالاندىرۇ“ سىندى سىرتقا مىسك اشۇ داڭغىلى قۇرىلىسىندا ماڭىز- دى ىلگەرلەۋشىلىككە قول جەتكىزدى.

قازىر شىنجياڭ ەكى جاقىتى خالىقارالىق جول ناسىمالى جەلىسىنىن 1۱8تىن اشىپ، شىنجياڭنان دۇرۇپعا دەيىنگى جوعارى قارقىن- دى تاس جول تۇتاس جەلى بويىنشا تۇتاستى- رىلدى، 10 تاس جول شەكارا وتكەلىندە 2 - دارەجەلى تاس جول جاتقىزىلدى، قازاقىستان- مەن 2 - تەمىر جولى سالىنىپ ٰبىتىپ، سىكە قوسىلدى. لانجۇو - شىنجياڭ تەمىر جولىنىڭ جىڭنان الاتاۋ ساعاسى بولىگىندە 2 - لەينيانى كوپەيتىپ سالۇ، ۇرۇمچى اۋەجاين وزگەرتىپ، كەڭەيتىپ سالۇ سىياقتى ٰبىر نوپ ۇلاستىرۇ، تۇتاستىرۇ نىساندارى جەدەل ىلگەرلەپىلىپ، الاتاۋ ساعاسى، قورعاسى، قاشقار سىياقتى ٰبىر نوپ زات اينالىمى تورابىنىڭ جايلىلىق قاپىلە- تىن جوعارىلاتۇ نىسانى دا قاۋىرت اتقارىلدى.

10 جىلدا ”ٰبىر بەلدەۋ، ٰبىر جول“ باستاماسى ۇستانىمانن ارەكەتكە اينالىپ، ار- ماننان رەالىدىققا اينالىپ، دۇنيە ٰجۇزىنىڭ بىرگە دامۇىن، گۇلدەنىپ - كوركەيۇىن جۇزە- گە اسىرۇغا قوزعاۋشى قۇات ۇستەدى. شىنجياڭنىڭ وسى كورىنىسىندە ۇرۇمچى خال- دى قارالىق قۇرلىقتىق پورت رايونى باستاماشى بولسى، قورعاسى، قاشقار ەكونوميكالىق اشۇ رايونى جانە ٰراقايىسى كەشەندى قورعامالى باجى اۋماعى، شەكارا بويىنداعى ەسىك اشقان شەكارا وتكەلى قۇرىلىسىنىڭ دامۇى جەدەل ىلگەرلەپىلىپ، اشىق ەكونوميكا دانەكەرى ۇزدىكىسىز مولايدى. شىنجياڭ ”سىرتقا شىعارۇ، نىشكە نەگىزۇ“ سىتراتەگىياسىن ورنىقتى قامامەنن اتقارپ، ساۋداغا قارجى قوسۇدىڭ قولايلى بولۇ دەڭگەيىن ۇزدىكىسىز جوعارىلا- تىپ، ەكونوميكا - ساۋدا سەلبەستىگىنىڭ ”دوستار شەڭجەرىن“ ۇزدىكىسىز بايىتتى.

ٰنۋار يىسرالىم بىلاي دەدى: ”سىرتقى ساۋدا ورنىقتىلىق بارىسىندا تەزدەدى“.

ساندى مالەمت مىنالاردى دالەلدەدى: بىىل الدىڭغى 8 ايدا شىنجياڭنىڭ سىرتقى ساۋدا يىپورت - ەكىسىورت جالىپ قۇنى 2۱9 مىللىيارد ۱90 مىللىيون يۇان بولسى، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 2.۱% . 5۱ ارتقان. مۇنىڭ نىشىن- دە، 8 - ايدىڭ وزىندە سىرتقى ساۋدا يىپورت - ەكىسىورت جالىپ قۇنى 36 مىللىيارد 80 مىللىيون يۇانغا جەتىپ، تارىختاعى جاڭا دەڭگەيدى جا- راتقان. الدىڭغى 8 ايدا شىنجياڭنىڭ ورتا ازىيا- داعى ۵ لەيەن يىپورت - ەكىسىورت قۇنى ۱76 مىللىيارد 640 مىللىيون يۇان بولسى، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 1.۱% . 59 ارتىپ، شىنجياڭنىڭ سىرتقى ساۋدا يىپورت - ەكىسىورت جالىپى قۇنىنىڭ 6.۱% نى ۇستاعان؛ ”ٰبىر بەلدەۋ،

ٰبىر جولىدى“ بىرگە قۇراتىن مەملەكەتتەرمەنە

يىپورت - ەكىسىورت قۇنى 206 مىللىيارد 680 مىللىيون يۇان بولسى، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 7.۱% . 53 ارتقان.

10 جىلدىان بەرى شىنجياڭ جالىپى 46 مەملەكەتنىڭ نەمەسە رايوننىڭ كاسپورىندارىن كەلىپ قارجى قوسۇغا باۋراپ، ٰس جۇزىندە پايدالانغان شەتەل قارجىسى 3 مىللىيارد 480 مىللىيون امەرىكا دوللارى بولغان؛ سىرتقا قو- سىلغان قارجى 6 مىللىيارد 600 مىللىيون امەرىكا دوللارى بولسى، 47 مەملەكەت پەن رايوندى قامتىدى، 4 شەكارا سىرتى ەكونوميكا - ساۋدا سەلبەستىك باقشا رايونى سالىنىپ، 500كە تارتا ورتا، شاعىن كاسپورىندى ترگە تەبۇگە باۋراپ، جەرگىلكتى ورنىداعى 100 مىڭغا جۇىق ادامدى جۇمىستانۇغا باستادى.

شىنجياڭ تاغى جۇڭگو — ازىيا - دۇرۇپا كورەمسى، قازاقىستان - جۇڭگو تاۋار كورمە- سى قاتارلى ايتۇلى كورمەلەردى ٰساتتى وتكە- زىپ، اشىق تۇغىردى دامتۇدىڭ نىقال كۇشىن ۇزدىكىسىز جوعارىلاتتى.

”خالىقارالىق فىنانس سەلبەستىگىن بەل- سەنە كۇشەيتىپ، خالىق اقشاسىنىڭ خالىقارالاد- ۋىن ورنىقتى قامامەنن ىلگەرلەپىتىپ، فىنانس قىزمەت وتەۋ جۇيەسىن كەمەلدەندىرىپ، وزەكتى رايون قۇرىلىسىنا ورنىقتى قارجى قۇراۋ ورتاسىن جاراتتى“. ٰنۋار يىسرالىم بىلاي دەپ تانىستىردى: بىىل 8 - ايدىڭ سو- ڭىنا دەيىن بۇكىل رايوندىاعى بانكە قۇرىلمىدا- رىنىڭ ”ٰبىر پورت، ەكى رايون، بەس ۋلكەن ورتالىق، شەكارا وتكەلى ەكونوميكالىق بەل- دەۋىننە“ قولداۋ كورسەتۇ بويىنشا نىشكى - سىرتقى قارجى قۇراۋ قالىدىق سوماسى 363 مىللىيارد 980 مىللىيون يۇان بولسى، قامسىزدان- دىرۇ قۇرىلمىدارنىڭ ازىرلەگەن حاۋىپ - قاتەر قامسىزداندىرۇى 83۱ مىللىيارد 8۱0 مىللىيون يۇان بولغان؛ جالىپى 12 مىللىيارد امەرىكا دوللارى قازىر اقشاسىن تاراتىپ، جۇڭگو - قازاقىستان شىكى مۇناي قۇبىرى، ورتا ازىيا تابيعي گاز قۇبىر جەلىسى سىياقتى كەلەلى ۇلاستىرۇ، تۇ- تاستىرۇ نىسان قۇرىلىسىنا قولداۋ كورسەتتى.

شەتەلدەگى 24 ۋلكەن شىپاخاناىمەن شە- كارا اتتاعان السى ارالىقتى ەمدەۋ قىزمەت وتەۇ تۇغىرىن قۇرىپ، سىرتقا قاراتىلغان عىلىم - تەخنىكا سەلبەستىگى 45 مەملەكەت پەن رايون- دى، 400دەن استام عىلمى زەرتتەۋ قۇرىلمىىن قامتىپ، 25 مەملەكەتپەن جانە رايونىمەن 230دان استام مەكتەپتەر ارا اۋىس - كۇيىسى سەلبەستىك كەلىسىمىنە قول قويىسىپ، 95 مەمە- لەكەتتەن كەلگەن 120 مىڭغا جۇىق شەتەلدىك وقۇشنى باۋلىدى... 10 جىلدىان بەرى شىنجياڭ ”ٰبىر بەلدەۋ، ٰبىر جولىدى“ بىرگە قۇراتىن مەملەكەتتەرمەن ەمدەۋ، دەنسائۇلىق ساقتاۋ، عىلىم - تەخنىكا، وقۇ - اعارتۇ، مادەنىەت - ساياحات سىياقتى سالالارداعى اۋىس - كۇيىس- تى، سەلبەستىكتى ورنىقتى قامامەنن ىلگەرلە- تىپ، جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى قۇرىلىسىنىڭ جۇرت تىلەگى نەگىزىن ۇزدىكىسىز بەكەمدەدى.

جاڭا جورىققا قادام تاستاغاندا، ”ٰبىر بەلدەۋ، ٰبىر جولىدى“ بىرگە قۇرۇ جاڭا جاء- داپاداعى جاڭا مىندەتتەرگە، جاڭا تالاپتارعا ٰدوپ كەلدى. ٰنۋار يىسرالىم مىنالاردى ٰبىل- دىردى: شىنجياڭ جاپپاي سوتسىيالىستىك وسى- زاماندىانغان قۇدرەتتى ەل قۇرۇداعى سىترا- تەگيالىق ورنىن كوزدەپ، ”ٰبىر پورت، ەكى رايون، بەس ۋلكەن ورتالىق، شەكارا وتكەلى ەكونوميكالىق بەلدەۋى“ قۇرىلىسىن نەگىزگى جەلى ەتىپ، ٰبىر نوپ بەلگى سىپاتتى، ۇلگە- لىك سىپاتتى يىنجەنەريانى اتقارمىپ، سىرتقا ەسىك اشۇدىڭ كەڭدىگى مەن تەرەڭدىگىن ۇزدىكىسىز كەڭەيتىپ، وزەكتى رايوننىڭ مەمە- لەكەتنىڭ باتىسقا ەسىك اشۇنىنا قىزمەت وتەۋ، مەملەكەتنىڭ ەنەرگىيا بايلىعى حاۋىپسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۇ بارىسىنداعى سىتراتەگيالىق ورنىن كۇش سالا جوعارىلاتىپ، ”ٰبىر بەلدەۋ، ٰبىر جولىدى“ بىرگە قۇرۇدىڭ جوعا- رى ساپالى دامۇىن ىلگەرلەتۇگە تىڭ دا انا- عۇرلىم زور ۋەلىس قوسادى.